

A Késő-kréta kétéltűek a Csehbányai Formációból (Iharkút, Bakony)

Szentesi Zoltán, IV. évf., ELTE TTK

Témavezető(k): **Ósi Attila** PhD hallgató
ELTE Őslénytani Tanszék

Európában viszonylag kevés az olyan késő-kréta gerinces lelőhely, ahonnan kétéltűeket írtak le így kevés a kétéltűekkel foglalkozó publikáció és ábrázolás. Ezért van nagy jelentősége a bakonyi iharkúti santoni korú kétéltű leleteknek, melyek bár nem nagy számúak, jó megtartásúak. A területen gerinces paleontológiai kutatások során több tonnányi csonttartalmú réteget iszapoltunk le, ennek eredményeként számos mikrogerinces lelet mellett több kétéltű maradvány is előkerült három különböző rétegtani szintből. Az egyik réteg az a csonttartalmú agyagklasztos réteg, melyből az eddig előkerült gerinces maradványok 90%-a származik. A másik réteg egy borostyán-szemcséket is tartalmazó, magas szervesanyag tartalmú öszlet, míg a harmadik réteg egy vörös színű, helyenként tarkább paleotalaj.

Az Allocaudata csontelemek közül előkerült 3 premaxilla-töredék és 7 dentale-töredék. A fogak általában töredékesek, de a fontosabb, határozáshoz szükséges részek viszonylag jó megtartásúak. Az egyik premaxilla-töredéken kiválóan tanulmányozható a foramen suprapalatalis, melynek mérete, alakja és helye alapján a lelet egyértelműen az Albanerpetontidae családba sorolható, ahová a szalamandra-szerű farkos kétéltűek tartoznak. Magyarországon kerültek elő először santoni korú Albanerpetonidae-k, Európa késő krétájából eddig még nem ismertek hasonló korú leletek.

Az Anurakhoz tartozó békák két majdnem teljesen ép jobb hátsó függesztőővvel, egy ép os crurissal, valamint további 6 töredékes végtagsonttal képviseltetik magukat. A hátsó függesztőővek vizsgálata során kiderült, hogy számos olyan új bélyeget viselnek magukon, melyek eddig teljesen ismeretlenek voltak. Ez alapján két egymástól eltérő teljesen új fajról van szó, melyek feltehetően családszinten is új csoportot képviselnek. A jó megtartású végtagsonton jól láthatóak az elcsontosodott epifizisek, a töredékek is jól mutatják a kizárólag békákra jellemző sörétes vadászpuska dupla csövére hasonlító csontösszenövést.

A most leírásra került *Albanerpeton* sp., és a két, feltehetően két új fajba tartozó Anura indet. 1 és Anura indet. 2 taxon tovább gyarapította az iharkúti gerinces faunáról szerzett ismereteinket és hozzájárult Európa késő-kréta kétéltű faunájának jobb megismeréséhez.